

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне публічне і приватне право

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

освітня програма: «Міжнародний бізнес»

спеціалізація: _____

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

“28” серпня 2019 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: к.ю.н., доц. Толстенко Ю.О.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

Протокол від “27” серпня 2019 року № 1

Завідувач кафедри

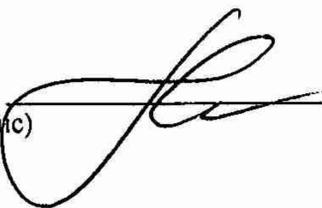

(підпис)

Новікова Л.В.
(прізвище та ініціали)

Програму погоджено науково- методичною комісією факультету міжнародних економічних відносини та туристичного бізнесу

Протокол від “_27_” _____ 08 _____ 2019 року № 1 _____

Голова науково - методичної комісії
(підпис)

Григорова – Беренда Л.І.
(прізвище та ініціали)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне і приватне право» складена відповідно до програми підготовки бакалавра зі спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», освітня програма «Міжнародний бізнес»

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни полягає у формуванні у студентів базових знань з основ міжнародного публічного та приватного права, а також практичних умінь та навичок правильного тлумачення та застосування міжнародних нормативно-правових актів та чинного законодавства, судової та арбітражної практики, необхідних для їх майбутньої трудової діяльності як фахівців у сфері міжнародного бізнесу.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни:

- отримання та засвоєння студентами знань з певних питань міжнародного публічного та приватного права, успішне оволодіння теоретичним та нормативним матеріалом;

- формування у студентів практичних умінь та навичок роботи з міжнародними договорами, іншими міжнародними актами, справами Міжнародного Суду ООН та міжнародних арбітражів, а також судовою практикою у цивільних справах з іноземним елементом, положеннями чинного законодавства України, що регулюють приватно-правові відносини тощо;

- формування у студентів умінь та навичок вирішення аналітичних завдань та практичних казусів відповідно до програми курсу на підставі аналізу джерел міжнародного публічного та приватного права;

- розвиток у студентів навичок аналітичного мислення, вміння логічно та професійно давати оцінку сучасним міждержавним відносинам у світлі міжнародного публічного права, обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних із застосуванням норм, спрямованих на регулювання приватних правовідносин з іноземним елементом;

- розвиток правової свідомості та формування правової культури студентів.

1.3. Кількість кредитів - 5

1.4. Загальна кількість годин - 150

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
5-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
86 год. (в тому числі контр. робота)	год.
Індивідуальні завдання –контрольна робота	
15 год.	

1.6. Заплановані результати навчання

Студенти повинні *знати*:

- систему міжнародного публічного права та характеристику її елементів, особливості предмета міжнародного права, аспекти походження, розвитку, а також сучасний стан міжнародного права, взаємозв'язок міжнародного та внутрішньодержавного права;
- поняття, види та особливості міжнародно-правових норм, основних принципів та джерел міжнародного публічного права;
- загальну характеристику суб'єктів міжнародного публічного права, форми та види міжнародного визнання, поняття правонаступництва у міжнародному праві;
- загальну характеристику підстав, видів та форм, а також особливостей реалізації міжнародно-правової відповідальності;
- загальну характеристику мирних засобів вирішення міжнародних спорів;
- поняття та види територій в міжнародному публічному праві;
- поняття та джерела права міжнародних договорів, поняття, види, порядок і стадії укладення міжнародних договорів;
- поняття та джерела права зовнішніх зносин, загальні положення дипломатичного та консульського права, права спеціальних місій, дипломатичного права міжнародних організацій;
- поняття, систему міжнародного приватного права, особливості предмета міжнародного приватного права, взаємозв'язок міжнародного приватного, внутрішньодержавного та міжнародного права;
- поняття та види джерел міжнародного приватного права;
- загальну характеристику суб'єктів міжнародного приватного права;
- загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві, особливості розв'язання колізії юрисдикцій;
- основи правового регулювання міжнародного обігу товарів, робіт, послуг та результатів інтелектуальної діяльності;
- особливості правового регулювання відносин інтелектуальної власності, сімейних, трудових та спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом;
- поняття та особливості міжнародного цивільного процесу.

Студенти повинні *вміти*:

- характеризувати історичні етапи розвитку міжнародного публічного права та особливості сучасного періоду, елементи системи міжнародного публічного права;
- визначати основні принципи міжнародного публічного права та їх роль в міжнародних відносинах;
- працювати з джерелами міжнародного публічного права, зокрема з міжнародними договорами, іншими міжнародними актами, справами Міжнародного Суду ООН та міжнародних арбітражів;
- вирішувати аналітичні завдання та практичні казуси відповідно до програми курсу на підставі аналізу джерел міжнародного права, зокрема міжнародних договорів, а також навчальної та монографічної літератури;
- аналізувати та професійно давати оцінку сучасним міждержавним відносинам у світлі міжнародного публічного права, обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних з міжнародною інформацією та міжнародними комунікаціями;
- тлумачити норми міжнародних договорів України з метою розв'язання спірних правових ситуацій, що виникають у процесі міжнародного спілкування;
- будувати систему джерел міжнародного приватного права, аналізувати зміст джерел міжнародного приватного права;
- визначати та пояснювати особливості правозастосування в міжнародному приватному праві, визначати підстави та межі застосування іноземного права, особливості розв'язання колізії юрисдикцій;

- правильно тлумачити й застосовувати колізійні та матеріальні норми міжнародного приватного права;

- вирішувати конкретні практичні питання з використанням і посиланням на відповідні нормативно-правові джерела, міжнародну судову та арбітражну практику у цивільних справах з іноземним елементом;

- формулювати, аналізувати особливості правового регулювання відносин інтелектуальної власності, сімейних, трудових та спадкових відносин, ускладнених іноземним елементом;

- обґрунтовувати та висловлювати свою точку зору з проблем, пов'язаних із застосуванням норм, спрямованих на регулювання приватних правовідносин з іноземним елементом.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Міжнародне публічне право

Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права

Поняття, ознаки та функції міжнародного публічного права. Предмет міжнародного публічного права. Міжнародне публічне право як особлива система права. Норма, інститут, галузь міжнародного публічного права. Походження та розвиток міжнародного права. Теорії виникнення міжнародного публічного права (додержавницька, державницька, постдержавницька). Основні періодизації міжнародного публічного права (формаційний підхід, цивілізаційний підхід, періодизація конгресів, періодизація за міжнародними організаціями, періодизація за світовими війнами). Сучасний стан міжнародного публічного права. Співвідношення міжнародного та національного права. Концепції взаємодії міжнародного та національного права. Взаємовплив міжнародного та внутрішньодержавного права. Державні інтереси, політика і міжнародне право.

Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права

Поняття, особливості та класифікація міжнародно-правових норм. Імперативні (*jus cogens*), диспозитивні та рекомендаційні норми. Поняття та особливості основних принципів міжнародного публічного права. Принцип утримання від загрози силою або її застосування в міжнародних відносинах. Принцип суверенної рівності держав. Принцип вирішення міжнародних спорів мирними засобами. Принцип невтручання в справи, що входять у внутрішню компетенцію держав. Принцип міжнародного співробітництва. Принцип рівноправності і самовизначення народів. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Принцип територіальної цілісності держав. Принцип поваги прав людини і основних свобод. Принцип непорушності (недоторканності) державних кордонів. Поняття та види джерел міжнародного публічного права. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного публічного права. Міжнародний звичай як доказ загальної практики, визнаної в якості правової норми. Загальні принципи права, визнані цивілізованими націями, як джерело міжнародного публічного права. Судові рішення і доктрини найбільш кваліфікованих фахівців з міжнародного публічного права різних націй як допоміжний засіб для визначення правових норм. Акти «м'якого права». Роль рішень міжнародних організацій та односторонніх актів держав в системі джерел міжнародного публічного права.

Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво

Поняття і види суб'єктів міжнародного публічного права. Концепції суб'єктів міжнародного публічного права. Первинні та вторинні суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність. Держава як основний суб'єкт міжнародного

публічного права. Суверенітет держави. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій. Міжнародна правосуб'єктність державоподібних утворень. Проблеми визнання міжнародної правосуб'єктності за фізичними та юридичними особами. Поняття визнання у міжнародному публічному праві. Конститутивна та декларативна теорії визнання. Форми визнання «de-jure» і «de-facto». Види визнання у міжнародному публічному праві. Визнання держав, урядів, урядів у вигнанні, націй, державоподібних утворень, воюючих та повсталих сторін. Поняття правонаступництва у міжнародному публічному праві. Концепції правонаступництва (універсального (повного) правонаступництва, часткового правонаступництва, «tabula rasa», «континуїтету»). правонаступництво держав щодо міжнародних договорів, державної власності та державних архівів.

Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві

Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності. Класифікація міжнародних правопорушень. Одноактні та тривалі міжнародно-протиправні діяння. Складні правопорушення. Серйозні порушення міжнародно-правових зобов'язань, що впливають з імперативних норм загального права. Відмежування міжнародних правопорушень від схожих (суміжних) діянь. Обставини, що виключають міжнародну протиправність. Види і форми міжнародної відповідальності. Політична та матеріальна міжнародно-правова відповідальність. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Санкції та контрзаходи.

Тема 5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів

Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів. Поняття та види міжнародних спорів. Міжнародний спір та ситуація. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення). Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародні суди). Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН. Вирішення міжнародних спорів у межах міжнародних організацій.

Тема 6. Територія в міжнародному публічному праві

Поняття та види територій в міжнародному праві. Правовий статус та правовий режим території в міжнародному публічному праві. Державна територія та її складові частини. Територіальний суверенітет держави. Сухопутна, водна, повітряна територія держави, її надра. Умовна (квазі-) територія держави. Способи зміни державної території. Оренда державної території. Поняття державних кордонів, їх види та способи встановлення. Міжнародна територія. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики. Території зі мішаним режимом. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів. Території з особливим міжнародним режимом (демілітаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).

Тема 7. Право міжнародних договорів

Поняття та джерела права міжнародних договорів. Віденська конвенція про право міжнародних договорів 1969 року. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів 1978 року. Законодавство України про міжнародні договори та їх дію на території України. Поняття, форма, найменування та структура міжнародних договорів. Класифікація міжнародних

договорів. Сторони в міжнародних договорах. Право на участь у міжнародних договорах. Органи держави, які уповноважені на укладення міжнародних договорів. Порядок і стадії укладення міжнародних договорів. Договірна ініціатива. З'ясування повноважень. Прийняття та встановлення автентичності тексту міжнародного договору. Застереження до міжнародного договору. Вираження згоди на обов'язковість договору. Реєстрація та опублікування договорів. Тлумачення міжнародних договорів. Набуття чинності та дія міжнародного договору. Принцип «*pacta sunt servanda*». Умови дійсності та недійсності міжнародного договору. Внесення змін до міжнародних договорів. Припинення договорів та призупинення їх дії.

Тема 8. Право зовнішніх зносин

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року. Дипломатичні представництва: поняття, види, функції. Голова та персонал дипломатичного представництва. Порядок призначення глави дипломатичного представництва. Агреман, вірчі та відзивні грамоти. Дипломатичний корпус. Дипломатичні ранги і класи. Оголошення персоною *non grata*. Дипломатичні привілеї та імунітети. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року. Консульські установи: поняття, види. Голова та персонал консульської установи. Штатні та позаштатні (почесні) консули. Порядок призначення голови консульської установи. Консульський патент та екзекватура. Консульський корпус. Консульський округ. Функції консульської установи. Консульські привілеї та імунітети. Право спеціальних місій. Конвенція про спеціальні місії 1969 року. Поняття та склад спеціальної місії. Функції спеціальних місій. Початок та закінчення функцій спеціальної місії. Привілеї та імунітети спеціальних місій. Загальні положення дипломатичного права міжнародних організацій. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р. Поняття, склад та функції представництв держав при міжнародних організаціях. Делегації держав та спостерігачів в органах організації та на конференціях. Привілеї та імунітети міжнародних організацій та їх посадових осіб. Привілеї та імунітети представників держав при міжнародних організаціях, делегатів та спостерігачів в органах організації та на конференціях.

Розділ 2. Міжнародне приватне право

Тема 9. Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права

Поняття та предмет міжнародного приватного права. Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру. Види іноземного елемента в приватноправових відносинах. Методи правового регулювання у міжнародному приватному праві (колізійно-правовий та матеріально-правовий метод регулювання). Система міжнародного приватного права, його основні інститути та категорії. Співвідношення міжнародного приватного права з іншими галузями національного права та міжнародним публічним правом. Поняття та види джерел міжнародного приватного права. Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права. Види міжнародних договорів. Міжнародні договори про надання правової допомоги як джерела міжнародного права. Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків. Внутрішнє (національне) законодавство як джерело міжнародного приватного права. Законодавство України, яке містить норми міжнародного приватного права. Закон України «Про міжнародне приватне право» 2005 року. Судова та арбітражна практика окремих країн як

джерело міжнародного приватного права. Значення доктрини у регулюванні відносин міжнародного приватного права. Концепція *lex mercatoria*.

Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права

Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та колізійні питання громадянства у міжнародному приватному праві. Поняття «особистий закон фізичної особи», критерії його визначення. Правові режими, що надаються іноземцям для реалізації їх прав та обов'язків (національний, режим найбільшого сприяння, спеціальний, недискримінаційний, привілейований). Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття та ознаки юридичної особи. Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення (принцип інкорпорації, принцип осілості, принцип центра експлуатації, теорія контролю). Правовий статус іноземних юридичних осіб в Україні. Особливості правового статусу транснаціональних корпорацій у міжнародному приватному праві. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права. Поняття імунітету держави в міжнародному приватному праві. Теорії абсолютного та обмеженого (функціонального) імунітету. Види імунітету держави (імунітет від дії законодавства іноземної держави, судовий імунітет, імунітет від попередніх дій (від попереднього забезпечення позову), імунітет від примусового виконання рішень іноземного суду, імунітет власності держави). Відмова від імунітету. Міжнародні конвенції та законодавство України з питань державного імунітету.

Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві

Поняття та види колізій у міжнародному приватному праві. Поняття та структура колізійних норм. Загальна класифікація колізійних норм. Основні формули прикріплення (особистий закон фізичної особи; закон «національності» юридичної особи; закон місцезнаходження речі; закон місця здійснення акту; закон місця укладення договору; закон країни-продавця; закон місця виконання договору; автономія волі сторін; закон місця укладення шлюбу; закон місця заподіяння шкоди; закон прапора; закон місця роботи; закон суду, який вирішує спір; закон найбільш тісного зв'язку тощо). Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій. Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві. Обхід закону в міжнародному приватному праві. Встановлення змісту і застосування іноземного права. Європейська конвенція про інформацію щодо іноземного законодавства 1968 року. Застереження про публічний порядок та імперативні норми в міжнародному приватному праві. Позитивне та негативне застереження про публічний порядок.

Тема 12. Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика права інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності 1967 року. Міжнародна охорона авторських прав. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських прав. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886 року. Всесвітня конвенція про авторське право від 1952 року (Женевська конвенція). Міжнародна охорона суміжних прав. Основні міжнародні угоди щодо охорони суміжних прав. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення 1961 року (Римська конвенція). Женевська конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм 1971 року. Міжнародна охорона промислової власності. Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883 року. Міжнародна охорона прав на способи індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Мадридська угода про міжнародну

реєстрацію знаків 1891 року. Женевський договір про закони щодо товарних знаків 1994 року. Захист прав інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві. Угода СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 року (ТРИПС).

Тема 13. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві

Особливості правового регулювання сімейних відносин у праві різних держав. Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві. Укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами. Укладання шлюбу в консульській установі або дипломатичному представництві. Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном. Спільний особистий закон подружжя. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві. Види правових режимів майна подружжя (режим роздільності майна, режим спільності майна, режим відкладеної спільності). Особливості колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві. Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в міжнародному приватному праві. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань 1973 року.

Тема 14. Трудові відносини в міжнародному приватному праві

Загальна характеристика трудових відносин в міжнародному приватному праві. Поняття та види міжнародної трудової міграції. Міжнародно-правове регулювання праці. Конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин. Основні типи колізійних прив'язок у сфері трудових відносин: закон країни праці, закон місця укладення трудового договору; закон місця роботи; закон країни праці; вільний вибір права (автономія волі); закон місцезнаходження роботодавця; закон прапора судна; особистий закон роботодавця. Особливості застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні. Трудові права громадян України за кордоном. Закон України «Про зовнішню трудову міграцію» від 05.11.2015 року.

Тема 15. Спадкові відносини в міжнародному публічному праві

Міжнародно-правове регулювання спадкових відносин. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли 1973 року. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах 1993 року. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте) 1928 року. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту 1973 року. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів 1961 року. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом. Спадкування за законом. Спадкування за заповітом. Спадкові права іноземців в Україні. Принцип національного режиму. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна. Спадкові права громадян України за кордоном. Принцип взаємності. Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном. Роль дипломатичних представництв і консульських установ України за кордоном у сфері захисту спадкових прав громадян України. Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.

Тема 16. Міжнародний цивільний процес

Поняття та особливості міжнародного цивільного процесу. Джерела міжнародного цивільного процесу (багатосторонні і двосторонні міжнародні договори та національне законодавство України). Зміст правила «закону суду» (*lex fori*) у міжнародному цивільному процесі. Особливості цивільної процесуальної правоздатності та дієздатності

іноземців в Україні. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом: поняття, види та способи визначення. Іноземні судові доручення. Правове регулювання надіслання та виконання іноземних судових доручень в Україні. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах 1965 року. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах 1970 року. Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні. Здійснення нотаріальних дій у справах з іноземним елементом. Особливості оформлення нотаріальних актів, призначених для дії за кордоном, та прийняття нотаріусами документів, які складено за кордоном. Легалізація. Апостиль.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Міжнародне публічне право												
Тема 1. Поняття та особливості міжнародного публічного права	8	2	2			4						
Тема 2. Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	9	2	2			5						
Тема 3. Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	8	2	2			4						
Тема 4. Відповідальність у міжнародному публічному праві	8	2	2			4						
Тема 5. Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	8	2	2			4						
Тема 6. Територія в міжнародному публічному праві	9	2	2			5						
Тема 7. Право міжнародних договорів	9	2	2			5						
Тема 8. Право зовнішніх зносин	9	2	2			5						
Разом за розділом 1	68	16	16			36						
Розділ 2. Міжнародне приватне право												
Тема 9. Поняття,	8	2	2			4						

основні категорії та джерела міжнародного приватного права												
Тема 10. Суб'єкти міжнародного приватного права	8	2	2			4						
Тема 11. Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	9	2	2			5						
Тема 12. Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві	9	2	2			5						
Тема 13. Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	9	2	2			5						
Тема 14. Трудові відносини у міжнародному приватному праві	8	2	2			4						
Тема 15. Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	8	2	2			4						
Тема 16. Міжнародний цивільний процес	8	2	2			4						
Разом за розділом 2	67	16	16			35						
Письмова контрольна робота	15					15						
Усього годин	150	32	32			15	71					

4. Теми семінарських (практичних, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права	2
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права	2
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво	2
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві	2
5	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів	2
6	Територія в міжнародному публічному праві	2
7	Право міжнародних договорів	2

8	Право зовнішніх зносин	2
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права	2
10	Суб'єкти міжнародного приватного права	2
11	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві	2
12	Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві	2
13	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві	2
14	Трудові відносини у міжнародному приватному праві	2
15	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві	2
16	Міжнародний цивільний процес	2
Разом		32

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Поняття та особливості міжнародного публічного права. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
2	Норми, принципи та джерела міжнародного публічного права. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	5
3	Суб'єкти міжнародного публічного права. Міжнародно-правове визнання і правонаступництво. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
4	Відповідальність у міжнародному публічному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
5	Мирні засоби вирішення міжнародних спорів. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
6	Територія в міжнародному публічному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами	5

	рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	
7	Право міжнародних договорів. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	5
8	Право зовнішніх зносин. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	5
9	Поняття, основні категорії та джерела міжнародного приватного права. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
10	Суб'єкти міжнародного приватного права. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
11	Загальні засади правозастосування в міжнародному приватному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	5
12	Право інтелектуальної власності в міжнародному приватному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	5
13	Сімейні відносини в міжнародному приватному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготуватися до ділової гри.	5
14	Трудові відносини у міжнародному приватному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати	4

	завдання за темою.	
15	Спадкові відносини у міжнародному приватному праві. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
16	Міжнародний цивільний процес. <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом та з матеріалами рекомендованої літератури за темою, підготувати інформаційні повідомлення та доповіді за питаннями теми семінарського заняття, відповісти на запитання для контролю знань, виконати завдання за темою.	4
17	Контрольна робота	15
Разом		86

6. Індивідуальні завдання

Передбачено проведення письмової контрольної роботи з метою перевірки та оцінювання набутих студентами знань, умінь та навичок, набутих під час вивчення дисципліни. Контрольна робота складається з двох частин: 1) розв'язання ситуативного завдання (передбачено 10 варіантів); 2) розгорнутої відповіді на теоретичне питання. Якщо письмова контрольна робота виконана у повному обсязі, то вона може бути оцінена до 12 балів (до 6 балів за кожен частину контрольної роботи).

Письмовий варіант вирішення ситуативного завдання повинен відповідати вимогам зрозумілості, повноти, ясності, чіткості, та процесуальної формалізації. Рішення має складатися з наступних частин:

- описова частина, в якій зазначається зміст і підстави ситуації чи спору, його предмет, підстави виникнення та механізм розвитку, можливі заперечення;

- мотивувальна частина, в якій проводиться аналіз обставин, які мають значення для справи, надається їх юридична оцінка, позиції студента в оцінці наведеного, наводяться посилання на міжнародні та інші нормативні акти матеріального та процесуального права, на підставі яких визначено права і обов'язки сторін у спірних правовідносинах та інші обставини, що мають значення для вирішення ситуативного завдання;

- резолютивна частина, яка повинна містити вичерпні, чіткі, безспірні, логічно узгоджені висновки, які випливають зі встановлених фактичних обставин по суті розглянутого завдання.

Слід також звернути увагу на те, що студенти вправі за своєю ініціативою з метою більш повного аналізу умов завдання та для захисту прав і охоронюваних законом інтересів фізичних і юридичних осіб, про яких йдеться в фабулі завдання, вийти за межі умов завдання та поставлених до завдання запитань.

Не зараховуються як виконані варіанти вирішення завдань у разі наявності лише перерахування статей нормативно-правових актів у рішенні, без вихідних даних завдання та логічних висновків за результатами аналізу ситуації, а також у разі текстуального співпадіння рішення у двох та більше студентів, тобто списування, причому в останньому випадку відповідний бал не зараховується як тому хто списав, так і тому у кого списано.

Обсяг відповіді на першу частину контрольної роботи – розв'язання ситуативного завдання – обмежений лише вимогою повноти та обґрунтованості.

Ситуативні завдання:

1 варіант.

Відповідно до статей 10, 11, 13 Статуту ООН Генеральна Асамблея уповноважена «створювати рекомендації». У свою чергу, третя Конференція ООН з Морського права

(1973 – 1982 р.) завершилася 10 грудня 1982 р. прийняттям Заключного акту Конференції і підписанням Конвенції з морського права.

Питання: 1. Чи можуть акти міжнародних організацій мати обов'язковий характер і бути джерелами міжнародного права? Наведіть приклади. 2. Визначте юридичну чинність підсумкового документа Конференції ООН з морського права. 3. Надайте оцінку актам міжнародних конференцій як джерелам міжнародного права.

2 варіант.

У 1983 р. лідерами турецької громади Кіпру була проголошена Турецька Республіка Північного Кіпру. Лише Туреччина визнала знов створену державу. Рада Безпеки ООН у своїй резолюції заявила, що рішення про створення кіпрської турецької держави неправомірне, і закликала її не визнавати.

Питання: 1. Обґрунтуйте рішення Ради Безпеки ООН. 2. Як узгоджуються подібні дії з принципом самовизначення народів? 3. Розкрийте особливості міжнародно-правового визнання.

3 варіант.

Британська компанія «Шелл» відмовилась від планів захоронення у водах Атлантики гігантської нафтової платформи, яка відпрацювала свій строк. У поширеній заяві компанії зазначається, що вона домагатиметься дозволу органів влади на демонтаж платформи на березі. Це рішення прийнято у зв'язку з протестами проти морського захоронення з боку ряду західноєвропейських країн. Активні дії проти затоплення платформи вчиняли також члени міжнародної екологічної організації «Грінпіс». За її даними, у танках платформи знаходяться ще тисячі тон нафти, що може завдати серйозних збитків навколишньому середовищу.

Питання: 1. Який правовий режим використання штучних островів, установок і споруд закріплений відповідними нормативними актами? 2. Чи співпадає юридичний статус морських штучних островів, установок і споруд зі статусом островів природного походження? 3. Які вимоги передбачені нормативними актами для власників штучних островів, установок і споруд після завершення їх використання щодо забезпечення безпеки мореплавства й екологічної безпеки?

4 варіант.

У 1978 р. в Ірані був повалений шахський режим. 13 лютого 1979 р. Новий уряд Ірану заявив, що перегляне всі міжнародні договори кабального, нерівноправного характеру, укладені монархічним режимом зі США та іншими західними країнами. Незабаром було оголошено про вихід Ірану з воєнного блоку СЕНТО і ліквідацію в Ірані всіх його військових органів, а також анульовано ірано-американський договір 1955 р., за яким США надавались широкі можливості для експлуатації природних ресурсів Ірану. Разом з тим уряд Ірану підтвердив свою участь в усіх інших міжнародних організаціях, в усіх універсальних міжнародних договорах.

Питання: 1. На чому базується право нового уряду Ірану переглядати міжнародні договори свого попередника? 2. Як співвідноситься інститут припинення дії міжнародних договорів і договірних зобов'язань з інститутом визнання міжнародного договору недійсним? 3. Які конкретні підстави визнання міжнародного договору недійсним і які правові наслідки можуть мати місце у випадку настання таких обставин?

5 варіант.

Делегація Куби прибула в аеропорт Нассау (Багамські острови). Митні органи США в Нассау відмовилися визнати законність дипломатичних паспортів, виданих урядом Куби, посилаючись на відсутність дипломатичних відносин між США і Кубою. Кубинська делегація прямувала до США в штаб-квартиру ООН, членом якої є Куба, і паспорти кубинців мали в'їзну візу, видану консульством США в Нассау.

Питання: 1. Чи правомірні дії митних органів США? 2. Якими імунітетами і привілеями наділені представники держав-членів ООН? 3. Підготуйте порівняльну

таблицю привілеїв та імунітетів спеціальних місій і делегацій на міжнародних конференціях.

6 варіант.

Під час перебування у довготривалому відрядженні в Польщі у громадянка України К., що страждала на нервовопсихічне захворювання та перебувала на диспансерному обліку, значно погіршився стан здоров'я, в результаті чого її госпіталізували. Польський суд ужив заходів із забезпечення збереження майна К. Крім того, до суду надійшло клопотання про обмеження дієздатності громадянки К.

Питання: 1. Чи підсудна така справа польському суду? 2. Чи можливе обмеження права щодо розпорядження майном за рішенням іноземного суду?

7 варіант.

У 2007 р. громадянин України Б. опублікував в Україні свій роман, який мав великий успіх. Інший громадянин України – Д. переклав роман громадянина Б. на ряд іноземних мов і опублікував його в ряді зарубіжних країн (Німеччина, Великобританія, США) без згоди Б. та без виплати винагороди. Дізнавшись про закордонні публікації, Б, звернувся до відповідних закордонних видавництв з вимогою припинення несанкціонованого випуску його роману. У своїх відповідях зарубіжні видавництва відзначили, що, навіть якщо громадянин Б. дійсно є автором твору, його авторське право не діє за кордоном, оскільки саме громадянин Д. є власником авторських прав на роман на території відповідних країн як особа, що вперше випустила його у світ на іноземній території.

Питання: 1. Як Б. може захистити свої порушені авторські права? 2. Де та за яких умов будуть розглянуті його позовні вимоги? 3. Які міжнародні угоди укладені між Україною і зазначеними державами з питань захисту авторських прав і чи поширюються вони на дану ситуацію?

8 варіант.

Громадяни України В. та Ф. одружилися на о. Кіпр у місцевому православному храмі за церковним обрядом вінчання. За два роки В. та Ф. припинили сумісне проживання. Розглядаючи відносини з О. та вінчання на о. Кіпр лише як романтичну пригоду, Ф. одружився з П. Шлюб було зареєстровано органами РАГС в Україні у встановленому порядку. Через півроку після одруження Ф. загинув у ДТП, у зв'язку з чим було відкрито спадщину. В. звернулася до нотаріальної контори за місцем відкриття спадщини із заявою про свої права на майно, придбане у період її сумісного проживання із Ф. – побутову техніку та легковий автомобіль.

Питання: 1. Який з двох шлюбів мав юридичну силу? 2. Чи обґрунтовані вимоги заявниці? 3. Яке рішення має прийняти нотаріус?

9 варіант.

Громадянин України Р., який постійно проживав в м. Хмельницький, працював водієм на підприємстві в м. Юрмала (Латвія). Його дружина, громадянка Латвії, проживала разом з ним. Р. загинув у аварії у 2015 р., після його смерті залишились син (проживає в м. Юрмала), дочка (проживає в м. Хмельницький) і сестра (проживає в м. Риги). Заповіту складено не було. Після смерті Р. виникли суперечки з приводу майна померлого. У Хмельницькому він мав власну трикімнатну квартиру та автомобіль, в Юрмалі – літній будинок та цегляний гараж, а також внесок у латвійському банку (в м. Юрмала).

Питання: 1. Як має бути вирішена ситуація?

10 варіант.

Згідно з наказом директора товариства з обмеженою відповідальністю «Вежа» на роботу до товариства було прийнято громадянина Індії П. Під час проведення перевірки прокуратурою району було встановлено, що П. було прийнято на роботу без отримання дозволу на його працевлаштування та він має туристичну візу на в'їзд в Україну, що була видана посольством України в Індії.

- Питання:** 1. Чи були допущені порушення законодавства України у даному випадку?
2. Який порядок працевлаштування іноземних громадян на території України?

При розкритті теоретичного питання важливо необхідно повно, глибоко і чітко висвітлити зміст обраного питання, ґрунтуючись на відповідних доктринальних джерелах та міжнародно-правових актах. Студент має показати вміння використовувати і критично оцінювати теоретичні положення, що містяться у досліджуваній літературі, аналізувати та узагальнювати матеріали, робити відповідні аргументовані висновки. Відповідь може включати схеми і таблиці, якщо вони допомагають розкрити основний зміст питання. Обсяг відповіді на теоретичне питання – 10–15 аркушів друкованого тексту формату А4 (210x297 мм) з використанням текстового редактора Word: шрифт - Times New Roman, розмір шрифту – 14 pt; 1,5 міжрядковий інтервал; абзацний відступ – 1,25; поля: ліве – 25 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Теоретичні питання контрольної роботи:

1. Судові рішення та доктрини найбільш кваліфікованих фахівців із міжнародного публічного права різних націй як джерела міжнародного права.
2. Поняття і характеристика міжнародної правосуб'єктності.
3. Особливості міжнародної правосуб'єктності державоподібних утворень.
4. Загальна характеристика інституту визнання в міжнародному праві.
5. Роль ООН та її органів у формуванні і реалізації норм права мирного вирішення міжнародних спорів.
6. Міжнародний арбітраж як інструмент мирного вирішення міжнародних спорів.
7. Міжнародно-правовий режим річки Дунай.
8. Загальна характеристика положень Віденської конвенції про право міжнародних договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 року.
9. Організація діяльності дипломатичної служби України.
10. Консульські імунітети та привілеї.
11. Концепція *lex mercatoria* як джерело міжнародного приватного права.
12. Обхід закону в міжнародному приватному праві.
13. Транснаціональні корпорації як суб'єкти міжнародних приватних правовідносин.
14. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.
15. Визнання шлюбів, укладених за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном у міжнародному приватному праві.
16. Роль Міжнародної організації праці у регулюванні трудових відносин у міжнародному приватному праві.
17. Пенсійне забезпечення громадян України, які знаходяться за кордоном і іноземців, які знаходяться в Україні.
18. Правове регулювання надіслання та виконання іноземних судових доручень в Україні.
19. Рішення Європейського суду з прав людини та порядок їх виконання на території України.
20. Здійснення нотаріальних дій у справах з іноземним елементом.

Особливу увагу варто приділити оформленню списку використаних джерел та бібліографічному опису посилань, які мають бути оформлені відповідно до ДСТУ 8302:2015 згідно з наказом МОН № 40 від 12 січня 2017 року.

7. Методи контролю

Застосовується вхідний контроль з метою з'ясування рівня знань студентів з дисциплін, які є базовими для вивчення даної дисципліни. Проводиться на початку вивчення дисципліни шляхом усного опитування або експрес-контролю (тестування).

Поточний контроль знань студентів проводиться на кожному практичному (семінарському) аудиторному занятті у формі усного опитування, доповідей і повідомлень студентів, тестування, розв'язання практичних та тестових завдань, навчальних дискусій. Відповідно, в цьому семестрі сума балів за результатами роботи на практичних (семінарських) заняттях може сягати 60 балів

Розрахункова шкала для оцінювання роботи студентів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність

	певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Семестровий підсумковий контроль проводиться у формі екзамену (максимальна сума балів – 40).

Оцінювання знань та умінь студентів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Студент цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Студент достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Студент розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Студент розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.
0-9	Студент не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Схема нарахування балів за контрольну роботу, яка виконується протягом семестру під час самостійної роботи:

- 10-12 балів – зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її повною мірою, структура роботи та її оформлення повністю відповідають встановленим вимогам;

- 7-9 балів – зміст контрольної роботи відповідає темі і розкриває її значною мірою, структура роботи та її оформлення відповідають встановленим вимогам;

- 4-6 балів - зміст контрольної роботи відповідає темі, але розкриває її частково, структура роботи та її оформлення значною мірою відповідають встановленим вимогам;

- 0-3 балів - зміст контрольної роботи не відповідає темі і не розкриває її сутності, структура роботи та її оформлення не відповідають встановленим вимогам.

8. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання																Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1								Розділ 2											
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	12	60	40	100
2	3	2	3	3	3	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3				

Критеріями оцінювання знань за поточний контроль є успішність освоєння знань та набутих навичок на лекціях та семінарських заняттях, що включає систематичність їх відвідування, здатність студента засвоювати категорійний апарат, навички узагальненого мислення, логічність та повноту викладання навчального матеріалу, навички творчо підходити до вирішення поставлених завдань, активність роботи на семінарських заняттях, рівень знань за результатами опитування на семінарських заняттях, самостійне опрацювання тем у цілому чи окремих питань.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

9. Рекомендована література

Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. (поточна редакція від 30.09.2016). URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (дата звернення: 20.08.2018).
2. Загальна декларація прав людини ООН: Міжнародний документ від 10.12.1948 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права ООН: Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_04 (дата звернення: 20.08.2018).
4. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права ООН Міжнародний документ від 16.12.1966 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_042 (дата звернення: 20.08.2018).
5. Віденська конвенція про дипломатичні зносини: Міжнародний документ від 18.04.1961 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_048 (дата звернення: 20.08.2018).

6. Віденська конвенція про консульські зносини: Міжнародний документ від 24.04.1963 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_047 (дата звернення: 20.08.2018).
7. Віденська конвенція про спеціальні місії: Міжнародний документ від 08.12.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_092 (дата звернення: 20.08.2018).
8. Віденська конвенція про представництво держав у їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру: Міжнародний документ від 14.03.1975 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_254 (дата звернення: 20.08.2018).
9. Віденська конвенція про право міжнародних договорів: Міжнародний документ від 23.05.1969 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118 (дата звернення: 20.08.2018).
10. Віденська конвенція про право договорів між державами та міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями: Міжнародний документ від 21.03.1986 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a04 (дата звернення: 20.08.2018).
11. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо договорів: Міжнародний документ від 23.08.1978 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_185 (дата звернення: 20.08.2018).
12. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів: Міжнародний документ від 08.04.1983 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_072 (дата звернення: 20.08.2018).
13. Конвенція Організації Об'єднаних Націй з морського права: Міжнародний документ від 10.12.1982 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_057 (дата звернення: 20.08.2018).
14. Угода про застосування Частини XI Конвенції ООН з морського права від 10 грудня 1982 року: Міжнародний документ від 31.07.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_183 (дата звернення: 20.08.2018).
15. Конвенція відносно міжнародного управління майном осіб, які померли: Міжнародний документ від 02.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_924 (дата звернення: 20.08.2018).
16. Конвенція про правову допомогу і правові відносини у цивільних, сімейних і кримінальних справах: Міжнародний документ від 22.01.1993 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_009 (дата звернення: 20.08.2018).
17. Кодекс міжнародного приватного права (Кодекс Бустаманте): Міжнародний документ від 20.02.1928 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_419 (дата звернення: 20.08.2018).
18. Конвенція, що передбачає єдиний закон про форму міжнародного заповіту: Міжнародний документ від 26.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_b13 (дата звернення: 20.08.2018).
19. Конвенція про колізії законів, які стосуються форми заповітів: Міжнародний документ від 05.10.1961 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_424 (дата звернення: 20.08.2018).
20. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами: Міжнародний документ від 29.03.1972 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126 (дата звернення: 20.08.2018).
21. Конвенція про вручення за кордоном судових та позасудових документів у цивільних або комерційних справах: Міжнародний документ від 15.11.1965 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_890 (дата звернення: 20.08.2018).
22. Конвенція про отримання за кордоном доказів у цивільних або комерційних справах: Міжнародний документ від 18.03.1970 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_922 (дата звернення: 20.08.2018).

23. Конвенція про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності: Міжнародний документ від 14.07.1967 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_169 (дата звернення: 20.08.2018).
24. Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів: Міжнародний документ від 24.07.1971 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_051 (дата звернення: 20.08.2018).
25. Всесвітня конвенція про авторське право 1952 року: Міжнародний документ від 06.09.1952 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_052 (дата звернення: 20.08.2018).
26. Міжнародна конвенція про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення: Міжнародний документ від 26.10.1961 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_763 (дата звернення: 20.08.2018).
27. Конвенція про охорону інтересів виробників фонограм від незаконного відтворення їх фонограм: Міжнародний документ від 29.10.1971 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_124 (дата звернення: 20.08.2018).
28. Паризька конвенція про охорону промислової власності: Міжнародний документ від 20.03.1883 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_123 (дата звернення: 20.08.2018).
29. Мадридська угода про міжнародну реєстрацію знаків: Міжнародний документ від 14.04.1981 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_134 (дата звернення: 20.08.2018).
30. Конвенція про право, що застосовується до аліментних зобов'язань: Міжнародний документ від 02.10.1973 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_426 (дата звернення: 20.08.2018).
31. Міжнародна конвенція про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей: Міжнародний документ від 18.12.1990 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_203 (дата звернення: 20.08.2018).
32. Договір про закони щодо товарних знаків: Міжнародний документ від 27.10.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_102 (дата звернення: 20.08.2018).
33. Конвенція про режим судноплавства на Дунаї: Міжнародний документ від 18.08.1948 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_175 (дата звернення: 20.08.2018).
34. Конвенція щодо співробітництва по охороні та сталому використанню ріки Дунай (Конвенція про охорону ріки Дунай): Міжнародний документ від 01.06.1994 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_800 (дата звернення: 20.08.2018).
35. Статут Організації Об'єднаних Націй та Статут Міжнародного Суду: Міжнародний документ від 26.06.1945 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_010 (дата звернення: 20.08.2018).
36. Римський статут міжнародного кримінального суду: Міжнародний документ від 17.07.1998 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588 (дата звернення: 20.08.2018).
37. Договір про Антарктику: Міжнародний документ від 01.12.1959 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_224 (дата звернення: 20.08.2018).
38. Договір про охорону навколишнього середовища до Договору про Антарктику: Міжнародний документ від 04.10.1991 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_645 (дата звернення: 20.08.2018).
39. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла: Міжнародний документ від 27.01.1967 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480 (дата звернення: 20.08.2018).
40. Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності: Міжнародний документ від 15.04.1994 р. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/981_018 (дата звернення: 20.08.2018).

41. Заклучний акт Наради з Безпеки і Співробітництва в Європі: Міжнародний документ від 01.08 1975 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_055 (дата звернення: 20.08.2018).
42. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту Організації Об'єднаних Націй: Міжнародний документ від 24.10.1970 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_569 (дата звернення: 20.08.2018).
43. Манільська декларація про мирне вирішення міжнародних спорів: Міжнародний документ від 15.11.1982 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_568 (дата звернення: 20.08.2018).
44. Декларація про надання незалежності колоніальним державам та народам: Міжнародний документ від 14.12.1960 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_280 (дата звернення: 20.08.2018).
45. Резолюція 61/295, прийнята Генеральною Асамблеєю 13 вересня 2007. Декларація Організації Об'єднаних Націй про права корінних народів: Міжнародний документ від 13.09.2007 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_156 (дата звернення: 20.08.2018).
46. Про проголошення незалежності України: Акт від 24.08.1991 р. № 1427-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1427-12> (дата звернення: 20.08.2018).
47. Декларація про державний суверенітет України: Декларація від 16.07.1990 р. № 55-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-12> (дата звернення: 20.08.2018).
48. Кодекс законів про працю: Закон України від 10.12.1971 р. № 322-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08> (дата звернення: 20.08.2018).
49. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 20.08.2018).
50. Сімейний кодекс України: Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14> (дата звернення: 20.08.2018).
51. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. № 1906-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15> (дата звернення: 20.08.2018).
52. Про правонаступництво України: Закон України від 12.09.1991 р. № 1543-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1543-12> (дата звернення: 20.08.2018).
53. Про державний кордон України: Закон України від 04.11.1991 р. № 1777-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1777-12> (дата звернення: 20.08.2018).
54. Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. № 2449-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19> (дата звернення: 20.08.2018).
55. Про зовнішню трудову міграцію: Закон України від 05.11.2015 р. № 761-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/761-19> (дата звернення: 20.08.2018).
56. Про міжнародне приватне право: Закон України від 23.06.2005 р. № 2709-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15> (дата звернення: 20.08.2018).
57. Про Положення про дипломатичні представництва та консульські установи іноземних держав в Україні: Указ Президента України від 10.06.1993 р. № 198/93. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/198/93> (дата звернення: 20.08.2018).
58. Про Консульський статут України: Указ президента України від 02.04.1994 р. № 127/94. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/127/94> (дата звернення: 20.08.2018).
59. Про Перелік посад, приписаних до дипломатичних рангів України: Указ Президента України від 26.03.2002 р. № 301/2002 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/301/2002> (дата звернення: 20.08.2018).
60. Про затвердження Положення про дипломатичне представництво України за кордоном: Розпорядження Президента України від 22.10.1992 р. № 166/92-рп. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/166/92-%D1%80%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2018).

61. Про затвердження Положення про Міністерство закордонних справ України та кількісного складу його колегії: Постанова Кабінету Міністрів України від 18.02.1993 р. № 129. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/129-93-%D0%BF> (дата звернення: 20.08.2018).

Основна література

1. Баймуратов М.О. Міжнародне публічне право: підручник. Харків: Одіссей, 2008. 704 с.
2. Безродній О. Г. Народи і нації, що борються за самовизначення, як суб'єкт міжнародного права. *Від громадянського суспільства – до правової держави: тези VII Міжнародної наукової Internet-конференції студентів та молодих вчених (Харків, 27 квітня 2012 року)*. Харків: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. С. 55–57.
3. Белогубова О. А., Мануилова Е.В., Трояновский А. В. Дипломатическое и консульское право: учеб.-метод. пособие / Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», Каф. междунар. права и междунар. отношений. О.: Фенікс, 2011. 214 с.
4. Блощаневич А. В. Основні принципи сучасного міжнародного права: систематизований огляд та характеристика. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. Київ: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2012. Вип. 57. С. 473–479.
5. Будзінський Т., Гудь Б. Державний кордон України: нормативно-правове забезпечення ефективного управління та захисту. *Вісник Львівського університету. Серія: Міжнародні відносини*. 2012. Вип. 30. С. 33–43.
6. Буткевич В. Міжнародне право: Основи теорії: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В. Г. Буткевича. Київ: Либідь, 2012. 605 с.
7. Гринчак В. А. Дипломатичні засоби мирного врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти): монографія / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. 187 с.
8. Гулієв А. Д. Право зовнішніх зносин: навч. підручник. Київ: НАУ, 2012. 488 с.
9. Дахно І. І. Міжнародне приватне право: Навчальний посібник для студентів вузів / І. І. Дахно. 2-ге вид., стереотип. К.: МАУП, 2004. 312 с.
10. Денисов В. Н. Абсолютна відповідальність у міжнародному праві (тенденції розвитку). *Держава і право у світлі сучасної юридичної думки: зб. наук. пр. на пошану акад. Ю. С. Шемшученка. До 75-річчя від дня народж. К., 2010. С. 426–435.*
11. Денисова Д.О. Відповідальність міжнародних організацій: монографія / за наук. ред. д-ра юрид. наук, проф. А. І. Дмитрієва. Одеса: Фенікс, 2014. 323 с.
12. Кибенко Е. Р. Международное частное право: учеб.-практ. пособие. Х.: Эспада, 2003. 512 с.
13. Коваленко С. О. Види і форми міжнародно-правової відповідальності міжнародних організацій. *Публічне право*. 2014. № 2. С. 113–120.
14. Кравченко С. Р. Міжнародно-правове регулювання припинення міжнародних договорів: теорія і практика: монографія / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. К.: LAT & K, 2010. 241 с.
15. Кулеба Д. І. Міжнародна правосуб'єктність: теорія і її перспективи. *Альманах междунар. права*. 2010. Вип. 2. С. 70–83.
16. Леочко Т. В. Держави – основні суб'єкти міжнародного права. *Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П. Є. Казанського: матер. третьої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 2–3 листопада 2012 р.) / відп. за випуск М. І. Пашковський. Одеса: Фенікс, 2012. С. 103–106.*
17. Литвиненко І. Л. Литвиненко І. Л. Визнання держав у міжнародному праві. *Університетські наукові записки*. 2005. № 1–2. С. 238–243.
18. Лунц Л. А. Курс международного частного права: в 3-х т. М.: Спарк, 2002. 1007 с.

19. Мельник А. Я. правонаступництво України щодо міжнародних договорів СРСР / Інститут держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Інститут законодавства Верховної Ради України. К.: Юридична думка, 2005. 424 с.
20. Міжнародне право ХХІ століття: сучасний стан та перспективи розвитку: кол. моногр. з нагоди 60-ліття В. М. Репецького / за ред. М. М. Микієвича; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: ЛА «Піраміда», 2013. 320 с.
21. Міжнародне право: навч. посіб. для підгот. до іспитів / упоряд. І. В. Тетарчук, Т. Є. Дяків Т. Є. Київ: Центр учбової літератури, 2014. 208 с.
22. Міжнародне приватне право. Загальна частина: підруч. / за ред. А. С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2012. 376 с.
23. Міжнародне приватне право. Особлива частина: підруч. / за ред. А.С. Довгерта і В. І. Кисіля. К.: Алерта, 2013. 400 с.
24. Міжнародне приватне право: підруч. для студ. юрид. вищ. навч. закл. / В. А. Бігун, Є. М. Білоусов, І. М. Жуков; за ред. проф. за ред. В. П. Жушмана та доц. І.А. Шуміло. Х.: Право, 2015. 320 с.
25. Міжнародне публічне право: підручник / В. М. Репецький та ін.; за ред. проф. В. М. Репецького; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Ф-т міжнар. відносин. 2-е вид., стер. К.: Знання, 2012. 437 с.
26. Пронюк Н. В. Сучасне міжнародне право: навч. посіб. 2-е вид., змін. та допов. К.: КНТ, 2010. 344 с.
27. Сироїд Т. Л. Міжнародне право: навчальний посібник. Харків: ХНУВС, 2009. 336 с.
28. Теліпко В. Е., Овчаренко А. С. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / за заг. ред. Теліпко В. Е. Київ.: Центр учбової літератури, 2010. 608 с.
29. Тимченко Л. Д., Кононенко В. П. Міжнародне право: підручник. К.: Знання, 2012. 631 с.
30. Фединяк Г. С., Фединяк Л. С. Міжнародне приватне право: підручник. 4-те вид., переробл. і допов. К.: Атіка, 2009. 500 с.
31. Черкес М. Ю. Міжнародне право: підручник. 6-те вид., виправ. і допов. К.: Знання, 2011. 397 с.
32. Чижмарь, Ю. В. Національне та міжнародне право: теоретико-правові проблеми: монографія. Харків: Діса плюс, 2015. 472 с.
33. Чернобай Д. В. Міжнародна відповідальність за правомірну діяльність у європейському праві. *Актуальні проблеми міжнародних відносин*. 2011. Вип. 100(1). С. 240–246.
34. Щокін Ю. В. Роль міжнародно-правових звичаїв у формуванні імперативних норм міжнародного права. *Вісник НАПрН України*. 2007. № 1 (48). С. 242–251.
35. Юлдашев О. Х. Міжнародне приватне право: Теоретичні та прикладні аспекти. К.: МАУП, 2004. 576 с.
36. Brownlie, I. Principles of public international law. New York: Oxford University Press Inc., 2008. 760 p.
37. International Civil Procedure / Ed. By C.Campbell. 2-nd Edition. N.Y.: Juris Publishing, 2011. 574 p.
38. Party Autonomy in International Property Law. – Munich: Sellier European Law Publishers, 2011. – 276 p.
39. P. Dumberry. State Succession to International Responsibility. Boston : Martinus Nijhoff, 2007. 517p . URL: <https://search.library.utoronto.ca> (Last accessed: 05.03.2018).
40. Shaw, Malcolm N. International Law. New York: Cambridge University Press, 2014. 981 p.

Допоміжна література

1. Авторське право і суміжні права. Європейський досвід: у 2-х книгах / За ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничий дім – Ін Юре, 2001. Книга 1: 520 с.; Книга 2: 460 с.

2. Аляжкін Р. В. Мирне вирішення міжнародних територіальних спорів: практика міжнародних судових органів: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2011. 196 с.
3. Антонович М. Міжнародне публічне право: навч. посібник для студ. вузів. Київ: Алерта, 2013. 307 с.
4. Ануфриева Л. П. Международное частное право. Общая часть. М., 2000. 246 с.
5. Ануфриева Л. П. Международное частное право. Особенная часть. М., 2000. 646 с.
6. Баймуратов М. О., Чернолуцкий Р. В. Міжнародне приватне (колізійне) право України: правосуб'єктність осіб (теоретико-методологічні аспекти): монографія. Суми: Унів. кн., 2009. 252 с.
7. Биркович Т. І. Правове регулювання дипломатичної служби в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Гуманітарний ун-т «Запорізький ін-т держ. та муніципального управління». Запоріжжя, 2007. 187 с.
8. Білаш О. В. Святий Престол та Мальтійський Орден як суб'єкти міжнародного права: особливості правосуб'єктності державоподібних утворень. *Часопис Київського університету права*. Київ. 2015. № 2. С. 336–339.
9. Буткевич В. Г. «Генеза доктрини міжнародної правосуб'єктності індивіда». *Право України*. 2010. № 2. с. 44-54.
10. Галущенко Г. В. Питання міжнародного приватного права у міжнародних договорах України про правову допомогу. К.: Видавництво «Юстиніан», 2005. 472 с.
11. Градова Ю. В. Міжнародний договір як об'єкт правового моніторингу. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2013. № 2. С. 32–34.
12. Далявська Т. П. Невизнані держави в контексті державотворчих процесів та міжнародного визнання. *Держава і право. Юридичні і політичні науки*. 2014. Вип. 66. С. 345–353.
13. Дмитрієв А. І., Дмитрієва Ю. А., Задорожній О. В. Історія міжнародного права: монографія / Укр. асоціація міжнародного права, Інститут міжнародних відносин Київського національного ун-ту ім. Т. Г. Шевченка, Укр. держ. ун-т фінансів та міжнародної торгівлі. Київ: Проміні, 2008. 384 с.
14. Ерпылёва Н. Ю. Источники международного частного права: современные тенденции в развитии. *Государство и право*. 2009. № 12. С. 52–63.
15. Жукорська Я. М. Відповідальність міжнародних організацій за порушення міжнародно-правових зобов'язань: сучасний стан. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 2. С. 356–360.
16. Кармаза О. О. Міжнародне спадкове право. Науково-практичний посібник. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2007. 328 с.
17. Київець О. В. Загальні принципи права у практиці Міжнародного кримінального суду та міжнародних трибуналів. *Право і безпека: науковий журнал*. 2011. № 2. С. 11–14.
18. Кисіль В. І. Міжнародне приватне право: питання кодифікації. К.: Україна, 2005. 480 с.
19. Кривак В.В. Міжнародно-правовий режим територіального моря: дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Нац. акад. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького. К., 2012. 195 с.
20. Лоссовський І. Будапештський меморандум як міжнародний договір, обов'язковий для виконання його гарантами. *Віче*. 2015. № 14. С. 28–31.
21. Лъон О. І. Міжнародна правосуб'єктність Ватикану. *Міжнародні читання з міжнародного права пам'яті професора П. Є. Казанського*: матеріали четвертої міжнар. наук. конф. (м. Одеса, 8–9 лист. 2013 р.) / відп. за випуск к.ю.н., доц. М. І. Пашковський. Одеса: Фенікс, 2013. С. 63–67.
22. Мережко О. О. Проблеми теорії міжнародного публічного та приватного права. К.: Юстиніан, 2010. 320 с.

23. Мечи Й. Иммуниеты и привилегии персонала представительств государств при международных организациях. *Вестник РУДН. Серия «Юридические науки»*. 2014. Вип. 3. С. 235–240.
24. Міжнародне приватне право в Київському університеті: антологія: у 2 т. Т.1. 1835–1991 / за ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 495 с.
25. Міжнародне приватне право в Київському університеті: антологія: у 2 т. Т.2. 1992–2007 / за ред. А. С. Довгерта. К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2009. 791 с.
26. Міжнародне приватне право. Міжнародні договори України. Том 1 / відпов. ред. та упорядники А. Довгерт та В. Крохмаль. К.: «Port Royal», 2000. 992 с.
27. Міжнародне приватне право. Міжнародні договори України. Том 2 / відпов. ред. та упорядники А. Довгерт та В. Крохмаль. К.: «Port Royal», 2000. 1313 с.
28. Міжнародне приватне право: Науково-практичний коментар / ред. А.С. Довгерт. Х.: Одісей. 2008. 352 с.
29. Міжнародний цивільний процес України: навчальний посібник. Практикум: за ред. доктора юридичних наук, професора С. Я. Фурси. К.: Видавець Фурса С. Я.: КНТ, 2010. 328 с.
30. Мостиський А.Б. Міжнародно-правова основа державних кордонів України: дис. ... канд.юрид.наук:12.00.10 / Київський ун-т ім. Т.Шевченка. К., 1993. 189 с.
31. Мохончук С.М. Міжнародна регламентація відповідальності за злочини проти миру та безпеки людства. *Юрист України*. 2012. № 1–2 (18–19). С. 76–81.
32. Музика А. І. Правовий статус дипломатичного представництва: питання теорії та практики: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Ін-т законодавства Верховної Ради України. К., 2009. 197 с.
33. Назаренко В. Поняття, сутність і види методів правового регулювання у міжнародному приватному праві. *Підприємництво, господарство і право*. 2011. № 1. С. 131–133.
34. Перепьолкін С. М., Сироїд Т. Л., Філяніна Л. А. Міжнародне право: словник-довідник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Сироїд Т. Л. Харків: Юрайт, 2014. 403 с.420 с.
35. Письменна В.О. Міжнародне право крізь призму солідаристського та структурно-функціонального підходів. *Актуальні проблеми політики*. - 2015. - Вип. 54. - С. 80-90.
36. Плахотнюк Н. В. Проблема застосування судами іноземного права. Іноземне право: «факт» чи «право»? *Бюлетень міністерства юстиції України*. 2011. № 7. С. 65–71.
37. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право: підручник; Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Факультет міжнародних відносин. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2006. 372 с.
38. Сагайдак О.П. Дипломатичний протокол та етикет: підручник / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. 2-ге вид., випр. К.: Знання, 2012. 262 с.
39. Сазонова К. Л. Принудительные меры, контрмеры, санкции в международном праве: терминологические вопросы. *Евразийский юридический журнал*. Москва. 2013. № 11 (66). С. 16–18.
40. Степанюк А. А. Коментар Закону України «Про міжнародне приватне право» / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х.: Права людини, 2007. 263 с.
41. Степанюк А. А. Міжнародне приватне право: теоретичні аспекти правового регулювання / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого. Х.: Майдан, 2005. 200 с.
42. Стешенко В.М. Оренда території в міжнародному публічному праві: дис... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2001. 196 с.
43. Талалаев А. Н. Право международных договоров. Действие и применение договоров. М.: Междунар. отношения, 1985. 294 с.

44. Терлецький Д. С. Конституційно-правове регулювання дії міжнародних договорів в Україні: монографія / Д. С. Терлецький; Одес. нац. юрид. акад. О.: Фенікс, 2009. 232 с.
45. Топильницький М. В. Витоки інституту міжнародно-правового визнання держав у стародавньому світі. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2011. Вип. 2. С. 59–68.
46. Трояновський О. Питання договірної відповідальності у міжнародному приватному праві. *Юридичний журнал*. 2011. № 9. С. 45–52.
47. Фединяк Г.С. Цивільно-правова природа транснаціональних корпорацій та їх договорів з приймаючою державою: монографія. К.: Атіка, 2008. 344 с.
48. Федчишин С. А. Дипломатичне представництво України за кордоном: сучасні проблеми організації та правового забезпечення: монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Н. П. Матюхіної; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Х.: ФІНН, 2011. 264 с.
49. Хмельова І. Є. Визнання та імунітет держав у міжнародному праві. *Часопис Київського університету права*. 2013. № 3. С. 410–413.
50. Цимбрівський Т. С. Дотримання принципів територіальної цілісності та непорушності кордонів у міжнародному праві: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.11 / Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2008. 244 с.
51. Цірат Г.А. Міжнародний цивільний процес: сучасний стан та перспективи міжнародно-правової уніфікації: монографія. Х.: Видавництво Іванченко І. С., 2013. 482 с.
52. Черняк Ю.В. Інститут підсудності в міжнародному приватному праві країн ЄС та України: монографія. К.: Прецедент, 2008. 276 с.
53. Чехович Т. Передумови та підстави виникнення міжнародно-правової відповідальності. *Вісник Київського національного університету ім. Т. Шевченка. Юридичні науки*. 2010. Вип. 84. С. 31–35.
54. Чугаєнко Ю. О. Дипломатичний і міжнародний діловий протокол та етикет: навч. посіб. / Нац. акад. упр. К.: Нац. акад. упр., 2011. 164 с.
55. Шаповалова О.І. Сутність та типологія норм у міжнародних відносинах: аналіз з позицій концепції нормативної сили. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Політологія. Соціологія. Право*. 2013. № 2. С. 28–35.
56. Conflict of Laws in International Arbitration / Ed. by F.Ferrari, S.Kroll. Munich: Sellier European Law Publishers, 2010. 466 p.
57. Fitzgerald, Eliza. Helping states help themselves: rethinking the doctrine of countermeasures. Rethinking the Doctrine of Countermeasures. *MqLawJl*, 2016. № 5. URL: <http://classic.austlii.edu.au/au/journals/MqLawJl/2016/5.html> (дата звернення: 03.04.2018).
58. Hellquist, Elin. Regional Organizations and Sanctions Against Members. *KFG Working Paper Series*. 2014. No. 59. URL: http://userpage.fu-berlin.de/kfgeu/kfgwp/wpseries/WorkingPaperKFG_59.pdf (дата звернення: 03.04.2018).
59. Higgins R. The Abuse of diplomatic Privileges and immunities: recent United Kingdom Experience. *American Journal of International law*. 79 (461) *Academic papers*. vol. 79, 645 p. 2006. URL: https://www.ilsa.org/jessup/jessup07/basicmats/ajil_higgins_article.pdf (Last accessed: 05.03.2018).
60. Lookofsky J., Hertz K. European Union Private International Law / Josef Lookofsky, Ketilbjorn Hertz. N.Y.: Juris publishing, 2009. 200 p.

10. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Верховна Рада України — www.zakon1.rada.gov.ua.
2. Міністерство закордонних справ - <http://mfa.gov.ua/ua>
3. Міністерство юстиції - <https://minjust.gov.ua/ua>

4. Конституційний Суд України - <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
5. Організація Об'єднаних Націй - <http://www.un.org/>
6. Європейський суд з прав людини - <http://echr.coe.int/>
7. Європейський союз - <http://eeas.europa.eu/>
8. Організація з безпеки та співробітництва в Європі - <http://www.osce.org/>
9. Рада Європи - <http://www.coe.int/web/portal/home>
10. Управління Верховного комісара ООН з прав людини - <http://www.ohchr.org/>
11. Національна парламентська Бібліотека України - <http://www.nplu.org/>
12. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського — www.nbuv.gov.ua
13. Київська центральна міська публічна бібліотека ім. Лесі Українки — <http://lucl.lucl.kiev.ua>
14. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна — <http://www.univer.kharkov.ua>
15. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка — <http://korolenko.kharkov.com>

11. Перелік питань до екзамену

Екзаменаційний білет містить три завдання. Перше питання полягає у розв'язанні тестових завдань за першим та другим розділом навчальної дисципліни; друге завдання полягає у розгорнутій відповіді на теоретичне питання першого розділу навчальної дисципліни; третє завдання полягає у розгорнутій відповіді на теоретичне питання другого розділу навчальної дисципліни.

Питання до тестових завдань:

1. Поняття, ознаки, предмет та функції міжнародного публічного права.
2. Основні принципи міжнародного публічного права.
3. Поняття та види джерел міжнародного публічного права.
4. Поняття та види суб'єктів міжнародного публічного права. Міжнародна правосуб'єктність.
5. Визнання та правонаступництво у міжнародному публічному праві.
6. Поняття, цілі та підстави міжнародно-правової відповідальності.
7. Обставини, що виключають міжнародну протиправність.
8. Поняття та види міжнародних спорів.
9. Дипломатичні та правові засоби вирішення міжнародних спорів.
10. Поняття та види територій в міжнародному публічному праві.
11. Державна територія та її складові частини. Способи зміни державної території.
12. Міжнародна територія та території зі мішаним режимом.
13. Порядок, стадії укладення, набуття чинності та дія міжнародних договорів.
14. Загальні положення дипломатичного права. Віденська конвенція про дипломатичні зносини 1961 року.
15. Загальні положення консульського права. Віденська конвенція про консульські зносини 1963 року.
16. Види джерел міжнародного приватного права.
17. Фізична особа як суб'єкт міжнародного приватного права.
18. Юридична особа як суб'єкт міжнародного приватного права.
19. Держава як суб'єкт міжнародного приватного права.
20. Основні формули прикріплення у міжнародному приватному праві.
21. Кваліфікація колізійної норми в міжнародному приватному праві. Конфлікт кваліфікацій.
22. Основні міжнародні угоди щодо охорони авторських та суміжних прав.

23. Основні міжнародні угоди щодо охорони промислової власності та прав на способи індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.
24. Колізійне регулювання укладання та розірвання шлюбу в міжнародному приватному праві.
25. Майнові відносини подружжя в міжнародному приватному праві.
26. Колізійне регулювання міжнародних трудових відносин.
27. Основні колізії у спадкуванні за міжнародним приватним правом.
28. Особливості спадкування рухомого та нерухомого майна.
29. Поняття, особливості та джерела міжнародного цивільного процесу.
30. Особливості цивільної процесуальної правоздатності та дієздатності іноземців в Україні.

Питання до другого завдання білету:

1. Міжнародне публічне право як особлива система права.
2. Співвідношення міжнародного та національного права.
3. Міжнародний договір як основне джерело сучасного міжнародного права.
4. Міжнародний звичай як джерело міжнародного публічного права.
5. Акти «м'якого права».
6. Держава як основний суб'єкт міжнародного права.
7. Міжнародна правосуб'єктність народів і націй, що борються за незалежність.
8. Міжнародна правосуб'єктність міжнародних міжурядових організацій.
9. Форми і види визнання у міжнародному праві.
10. Концепції правонаступництва у міжнародному праві.
11. Міжнародне протиправне діяння як фактична підстава міжнародно-правової відповідальності.
12. Види та форми міжнародно-правової відповідальності.
13. Відповідальність суб'єктів міжнародного права за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом.
14. Історія становлення та зміст принципу мирного вирішення міжнародних спорів.
15. Дипломатичні засоби вирішення міжнародних спорів (переговори, добрі послуги та посередництво, обслідування та примирення).
16. Правові засоби мирного вирішення міжнародних спорів (міжнародний арбітраж та міжнародні суди).
17. Вирішення міжнародних спорів Міжнародним судом ООН.
18. Поняття та види державних кордонів, способи їх встановлення.
19. Міжнародно-правовий режим Антарктики та Арктики.
20. Міжнародно-правовий режим міжнародних рік, проток та каналів.
21. Території з особливим міжнародним режимом (демілітаризовані, нейтралізовані зони, зони миру).
22. Загальна характеристика Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 року.
23. Сторони в міжнародних договорах.
24. Вираження згоди на обов'язковість міжнародного договору.
25. Внесення змін до міжнародних договорів, припинення договорів та призупинення їх дії.
26. Порядок призначення глави дипломатичного представництва.
27. Дипломатичні привілеї та імунітети.
28. Функції консульської установи.
29. Поняття, склад та функції спеціальних місій.
30. Поняття, склад та функції представництв держав при міжнародних організаціях.

Питання до третього завдання білету:

1. **Поняття приватноправових відносин міжнародного характеру та види іноземного елемента в них.**
2. **Міжнародний договір як джерело міжнародного приватного права.**
3. **Звичай як джерело міжнародного приватного права. Значення звичаїв у регулюванні відносин міжнародної торгівлі, мореплавства та міжнародних розрахунків.**
4. **Внутрішнє (національне) законодавство України як джерело міжнародного приватного права.**
5. **Особливості правового статусу іммігрантів, іноземців, які тимчасово перебувають на території України, біженців та осіб, яким надано політичний притулок, в міжнародному приватному праві.**
6. **Поняття особистого закону («національності») юридичної особи та критерії його визначення.**
7. **Поняття, теорії та види імунітету держави в міжнародному приватному праві.**
8. **Встановлення змісту і застосування іноземного права.**
9. **Поняття зворотного відсилання та відсилання до права третьої країни в міжнародному приватному праві.**
10. **Обхід закону в міжнародному приватному праві.**
11. **Застереження про публічний порядок та імперативні норми в міжнародному приватному праві.**
12. **Загальна характеристика Всесвітньої (Женевської) конвенції про авторське право 1952 року.**
13. **Загальна характеристика Міжнародної (Римської) конвенції про охорону інтересів виконавців, виробників фонограм, організацій мовлення 1961 року.**
14. **Загальна характеристика Паризької конвенції про охорону промислової власності 1883 року.**
15. **Загальна характеристика Угоди СОТ про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності 1994 року.**
16. **Матеріальні та формальні умови укладання шлюбу та підстави розірвання шлюбу в різних країнах.**
17. **Порядок укладання шлюбу громадянами України з іноземцями як на території України, так і за її межами.**
18. **Визнання шлюбу, укладеного за кордоном, та визнання розірвання шлюбу, що мало місце за кордоном.**
19. **Особливості колізійного регулювання усиновлення в міжнародному приватному праві**
20. **Особливості колізійного регулювання аліментних зобов'язань в міжнародному приватному праві.**
21. **Загальна характеристика Конвенції про захист прав всіх трудящих-мігрантів та членів їх сімей 1990 року.**
22. **Особливості застосування праці іноземців та осіб без громадянства в Україні.**
23. **Трудові права громадян України за кордоном.**
24. **Роль і значення договорів про правову допомогу в справах щодо спадкування за кордоном.**
25. **Правовий режим відумерлої спадщини у міжнародному приватному праві.**
26. **Особливості спадкування за законом та за заповітом у міжнародному приватному праві.**
27. **Зміст правила «закону суду» (lex fori) у міжнародному цивільному процесі.**

28. Міжнародна підсудність (юрисдикція) цивільних справ з іноземним елементом: поняття, види та способи визначення.
29. Правове регулювання надіслання та виконання іноземних судових доручень в Україні.
30. Визнання та виконання іноземних судових рішень в Україні.